

tako sterma, da ni mogoče naprej; navpična skala šterli na kviško, in zapira vsako stopinjo.

J. Pa kako bova prišla navzdol?

O. Pojdeva nekoliko časa za to steno, in potem prideva do predora, po katerem prideva v goltanec.

J. Tega pa že zopet ne razumem; povejte, kaj je to?

O. Le hodi za menoj; boš vse sam vidil! Gresta še nekoliko časa za robom, in prideta med skale. „Glej“, pravijo oče, „tukaj za skalami je prederto, in po tem predoru pojdeva navzdol“. Varno stopata navzdol. Čez nekoliko časa Janezek postoji, nazaj pogleda in pravi:

J. Glejte oče, že sva pustila za seboj strašno pečevje, in tukaj še le prav pregledam, kako sterme so skale, pa tudi dolina, kamor bova prišla, je kaj tesna, in hribi so tako blizo skupaj, kakor da bi hotli braniti izhod iz teh krajev.

O. Zato se pa taka ozka dolina imenuje goltanec, ker svet je tukaj zagoltnjen ali stisnjen. Ko prideta v dno, se veselo oddahneta, kajti iz dna se je še le prav vidilo sterma pečevje. Stopata urno naprej, zavijeta se okoli skalnate stene, kar se dolina razširja. Janezek se veseli, ker upal je, da bota že kmali v dolini. Oče pa začnejo dalje govoriti: „Sedaj prideva iz prigoltja v progoltje, in po tem koritu bova dolgo stopala, preden se nama dol razširi, hribi na obeh straneh pa nižé.

J. Jaz tukaj ne vidim koritov.

O. Kaj pa da, takih ne, iz katerih domá živino napajamo, ampak vsa ta dolga dolina, po kateri pojdeva, je ozka in na obeh straneh jo obrobujeta visoke gore, tedaj se ji to ime prilega. Povsod, kjer so višave, morajo tudi biti nižave, manj znatne so v ravnini; majhna nižava se imenuje dol; večja in daljša med gorami je pa dolina; v holmovitem kraji se pa versti holmec za holmcem in dolina za dolino, tedaj pa temu pravimo dolináče.

(Dalje prihodnjič.)

Učitelj praša svojega tovarša za svet.

Dragi moj soterpinec! Vertoglav človek vse napak vidi; kar je od spodej, deva na vgor, kar je pa zgorej, deva pod noge. — Ker se dan danes na svetu tudi tako godi, pa sklepam, da je svet vertoglav. Ljudjé, kateri so že pozabili 10 božjih

zapoved, dajejo postave v katoliški cerkvi, in podučujejo cerkvene poglavarje, kako imajo govoriti svojim vernim; trebuhopasni in meseni ljudje oznanujejo zatajevanje samega sebe in se potegujejo za pravico; ljudje, ki govoré resnico in se potegujejo za pravico, so nevarni ljudje, ki dražijo ljudstvo in kalé mir in vzajemnost. Tisti, kdor pravi, da je kerščanstvo podlaga vsemu deržavnemu in družinskemu življenju, tedaj tudi otroški izreji, je zatemnjenec, je nevednež, sovražnik omike in napredovanja, on razširja temo po svetu; vendar pa se v sv. pismu kerščanska vera imenuje luč, ki razsvetljuje slehernega človeka, ki v njo veruje. Svet se ponša s svojo svobodo in učenostjo, vendar pa ni človek nikdar večji suženj, kakor tačas, ki mu gospodarijo strasti in poželjivosti. V omikanem 19. stoletji Izmael uči in gospodari, priprosti Izak ga pa verno poslušá in vboga. Vertoglavc se poslednjič zverne na tla; tako se tudi bojím, da bi sedanji svet ne telebil na tla; naj bi si vendar pred iskal stalnega sedeža.

Svet je vertoglav, pa tudi otroški svet je vertoglav. Včasih smo svoje učitelje vendar kaj spoštovali, a sedaj pri mladini ne pomaga ne lepa, ne ojstra beseda. Uči se še nekaj, a kaj pomaga, če pa zavoljo tega ni boljša, temuč večkrat še nerodnejá. Kamorkoli le po svetu pogledam, ne vidim drugega, kakor samo vnajnost; vse se dela in godí le na videz, le na oči, le za ta svet, vse le iz sebičnih namenov, malokje pa kaj iz pravega kerščanskega nagiba. Namesto kerščanskega življenja vidim le prazne oblike njegove, namesto kerščanske pobožnosti le njeno krinko, namesto krepostnega življenja po kerščanski veri le puhle besede: človečnost, vljudnost, olika itd. Ljudje so podobni pobeljenim grobom: zunaj steljejo cvečice, znotraj pa je ostudnost.

Modrijan Diogen je pri belem dnevu s svetilnico v rokah po mestnih ulicah človeka iskal. Koliko časa da ga je iskal in če ga je poslednjič najdel, ne vem, a to vem, da bi ga jaz ne najdel, ko bi ga tedne in mesce iskal. Ljudje si niso odkritoserčni; na videz so sicer med sabo prijazni, pa eden drugemu vkljub delajo, in si grené življenje.

Iščem človeka pri sobratih, pri učiteljih, a kje ga bom najdel! Nekteri so nevedni, in taki hočejo biti; drugi za vse bolj skerbé, kakor za šolo; tisti pa, ki več znajo, so pa ošabni in se nad svoje brate povzdigujejo, in vse, kar ni od njih in

po njih misli, je zaničljivo in zasmehljivo, svet jih nikdar dosti ne čisla in ne hvali. Ni je med učitelji prave složnosti in vzajemne delavnosti, kako hočemo tedaj, da bi bila mladina dobra in da bi lepo napredovala; vsak za se misli, da ni ga modrejšega pod solncem od njega. Tudi nad duhovnimi, ki bi imeli biti nam vzor, sem se zmotil in prevaril. Odsihmal, od kar so nekteri ošabni učitelji zoper duhovne tako in tako govorili, me tudi moj prednik nikdar več prijazno ne pogleda; nobena reč mu ni prav storjena, in pri vsaki priliki mi očita: „Vi učitelji ste ošabni, napuh pa gre pred padcem“. — Kaj jaz morem za to, če so nekteri kratkovidni učitelji menda bolj da so svojo učenost (?) pokazali in si po svojih mislih pot do boljših služeb pripravljali, kakor pa iz prepričanja govorili, da nočejo več pod čerkvenim nadzorništvom stati, ker niso več maloletni. Jaz se za vse njih govorjenje toliko brigam, kakor za lanski sneg, in nisem nikdar poslušal, kaj je šega, da se po svetu govori; mislim pa, da bi duhovni naj prej pred svoj prag pogledali, in ako bi tu dobili kaj smeti, naj bi skerbno pometali in pometli; potem bi pa tudi mi rajši pred svojim pragom pometali. — Vidiš tedaj, da še človek v svoji domači hiši pri sobratih ne najde človeka, in da se še celó včasi nad svojimi predniki moti; pa kaj čem začeti? Drugega stanú si ne bom iskal, učitelj ostanem, dokler bom živel; vesel sem, da sem prišel k učiteljskemu stanu, ker naukov ne učim z merzlim srcem. Sedajnost me tudi nič ne skerbí, a kaj bo za prihodnost? Še sedaj mi moja težavna služba večkrat preseda, denarja mi tudi vedno več primanjkuje, kakor ostaja za vsakdanje potrebe. Postaral se bom, in kdo bo potem maral za me? Svetovali so mi nekteri, da naj si poiščem družice v življenji, da dva človeka ložeje prenašata bremena v življenji, kakor pa eden, a vprašal sem jih, kaj mislite, ali bom potem sebi izročeno mladost bolje podučeval, kakor sedaj? Vendar me pa skerbí dolga bolezen in starost, kdo mi bo tačas stregel, kdo zatisnil moje trudne oči, ko se bom enkrat ulegel k smertnemu spanju?

Kaj mi je vendar storiti! iz sveta ne morem iti, vendar se bojím, da bi se pri taki vertoglavnosti na svetu tudi meni ne začelo v glavi verteti. Kam bi šel iskat ljudi, ker jih ne najdem med svojimi sobrati in tovarši?

Povej, kaj bi li storil

tvoj

Svétapotrebni.